

Re-Accredited B++ 2.86 CGPA by NAAC

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY

University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉદ્ધના-મગદલા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel : +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Toll Free : 1800 2333 011, Digital Helpline No.- 0261 2388888

E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

-: પરિપત્ર :-

યુનિવર્સિટી સંલગ્ન વિનયન વિદ્યાશાખાં હેઠળની તમામ કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓને જણાવવાનું કે, શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ થી સમાજશાસ્ત્ર વિષયમાં સ્નાતક કક્ષાએ સેમેસ્ટર-૬ માં વિદ્યાર્થીઓએ કરવાની Internship ની માર્ગદર્શિકા સ્વીકારી વિનયન વિદ્યાશાખાની તા.૨૮/૦૪/૨૦૨૫ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૨૬ અન્વયે કરેલ ભલામણ સ્વીકારી એકેડેમિક કાઉન્સિલની તા.૦૫/૦૫/૨૦૨૫ની સભાનાં ઠરાવ ક્રમાંક: ૬૧ થી મંજૂર કરેલ છે. જેનો અમલ કરવા આથી જાણ કરવામાં આવે છે.

બિડાણ: ઉપર મુજબ

ક્રમાંક:ઓથો./પરિપત્ર/૧૨૨૯૬/૨૦૨૫

તા.૦૩-૦૬-૨૦૨૫

W. J. J.
કુલસચિવ

પ્રતિ,

૧) યુનિવર્સિટી સંલગ્ન વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની તમામ કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓ.

.....આપશ્રીની કોલેજના સંબંધિત શિક્ષકોને જાણ કરી અમલ કરવા સારૂ.

૨) ડીનશ્રી, વિનયન વિદ્યાશાખા.

૩) પરીક્ષા નિયામકશ્રી, પરીક્ષા વિભાગ, વીર નર્મદ દ. ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત.

.....તરફ જાણ તેમજ અમલ સારૂ.

સમાજશાસ્ત્ર વિષયમાં સ્નાતકકક્ષાએ સેમેસ્ટર '6'માં NEW NEP 2020 અંતર્ગત 120 કલાક અને 4 ક્રેડિટ ની ઇન્ટરશીપ કરવી વિદ્યાર્થીઓ માટે સિલેબસ નો એક ભાગ બની છે.

વિદ્યાર્થીઓ માટે ઇન્ટરનશીપ કરવી એટલે કે 'પ્રેક્ટીકલ વર્ક' જેના અનુભવને કારણે વિદ્યાર્થીઓમાં સ્કીલ ડેવલપમેન્ટ થશે, સેમ - 6 પછી અભ્યાસ છોડીને જનાર વિદ્યાર્થીઓ માટે ઇન્ટરશીપના સર્ટિફિકેટ ના અનુભવને આધારે નોકરી મળવાની તક ઉભી થાય છે તેમજ ઇન્ટરનશીપ ના અનુભવને આધારે વિદ્યાર્થી પોતે પણ આર્થિક રીતે પગભર બનવા માટે કાર્યનું સર્જન કરી શકે છે, આમ ઇન્ટરશીપ વિદ્યાર્થીને આર્થિક રીતે પગભર બનવા માટે એક અગત્યનું સાધન બની રહે છે, આર્થિક રીતે પગભર બનવા માટે સમાજશાસ્ત્ર વિષયના સ્નાતકકક્ષાના વિદ્યાર્થીઓ માટે internship એક ઉત્તમ તક બને છે.

સામાન્ય રીતે સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર સંપૂર્ણ સમાજ હોય, સમાજના દરેક પાસાનો વૈજ્ઞાનિક રીતે અભ્યાસ કરવો, સમાજના દરેક પાસામાં આવતા પરિવર્તનો તપાસવા, પરિવર્તનના કારણે વિવિધ ક્ષેત્ર થતી અસરો તપાસવી, તારણો મેળવવા, ભવિષ્યકથાનો કરવા, એ જ સમાજશાસ્ત્ર વિષયના મુખ્ય કાર્યો હોય, સમાજશાસ્ત્ર વિષયના વિદ્યાર્થીઓ માટે પગભર થવાના ક્ષેત્રો અને તક પણ વધુ છે. પરંતુ NEW NEP - 2020 અંતર્ગત Sem- 6 ના વિદ્યાર્થીઓ માટે 120 કલાક અને 4 ક્રેડિટની ઇન્ટરનશીપ સેમ - 6 નો એક ભાગ (પેપર) બને છે ત્યારે, વિદ્યાર્થીઓ કયા કયા ક્ષેત્રમાં જઈ ઇન્ટરશીપ કરી સર્ટિફિકેટ મેળવી કોર્સ પૂરો કરી શકે, એ માટે વિવિધ ક્ષેત્રો તેમજ માર્ગદર્શનનીચે પ

1. ઇન્ટરશીપ માટેના વિવિધ ક્ષેત્રો:

1. સંશોધન ક્ષેત્ર: સોશિયલ રિસર્ચ સેન્ટરો:

1. ફિલ્ડ વર્ક માટેની તાલીમ.

2. ડેટા કલેક્શન ની તાલીમ

3. રિસર્ચ પ્રોજેક્ટ બનાવવાની

તાલીમ.

2.N.G.O: નોન ગવર્નમેન્ટ ઓર્ગેનાઈઝેશન:

સમાજના દરેક ક્ષેત્રમાં વિવિધ પ્રકારના સામાજિક વિકાસ અને પ્રગતિને લગતા કાર્યોએનજીઓ કરતા હોય છે. વિદ્યાર્થીઓ ત્યાં જઈ વિવિધ પ્રકારની તાલીમ મેળવી શકે છે.

3. ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રો:

ગામોમાં, નગરો કે શહેરોમાં વિવિધ ચીજવસ્તુઓ બનાવવા માટે, નાના, મધ્યમ કે મોટા ઉદ્યોગો ચાલતા હોય છે. આ ઉદ્યોગો ગામો નગર કે મોટા શહેરોમાં રહેતા લોકોને વિવિધ રોજગારી આપતા હોય, સેમ-6 ના વિદ્યાર્થીઓ આવા ઉદ્યોગોમાં જઈ વિવિધ કાર્ય કરવા માટેની તાલીમ મેળવી શકે છે.

4. પ્રવાસન ક્ષેત્રો: દેશના વડા પ્રધાન શ્રી નરેન્દ્ર ભાઈ મોદીએ ભારતના દરેક રાજ્યની પરંપરા, સંસ્કૃતિ અને ધરોહર ને વિશ્વમાં ફેલાવી દરેક રાજ્યના ઐતિહાસિક, સાંસ્કૃતિક અને વિવિધ ક્ષેત્રે એક આગવું અને અનોખું સ્થાન ધરાવતા ગામો, નગરો કે શહેરો ને પ્રવાસન ધામ તરીકે વિકસાવવાનું કાર્ય કર્યું હોય, સેમ-6 ના વિદ્યાર્થીઓ પોતાના વિસ્તારના પ્રવાસન સ્થળોમાં કે તેઓને સગવડ હોય એવા સ્થળોએ જઈ પ્રવાસન કચોરીઓમાંથી વિવિધ પ્રકારની તાલીમ (ગાઈડ, મેળાનું આયોજન કરવું, વિવિધ પ્રકારના પ્રદર્શનો યોજવા, મ્યુઝિયમો બનાવવા,) મેળવી શકશે.

5. સહકારી ક્ષેત્રો:

1. દૂધ સહકારી મંડળી, 2. જંગલ સહકારી મંડળી, 3. જિલ્લા સહકારી બેંકો, 4. ખાંડ સહકારી મંડળી, 5. ખાદી સહકારી મંડળી કે સંઘ, 6. કાપડ સહકારી મંડળી, તેમજ અન્ય સહકારી ક્ષેત્રે સમાજના વિકાસ માટેના કાર્યો ચાલતા હોય, સેમ - 6 ના વિદ્યાર્થીઓ સહકારી મંડળીઓમાં જઈ વિવિધ પ્રકારની તાલીમ મેળવી શકે છે.

6. શૈક્ષણિક ક્ષેત્ર:

વિદ્યાર્થીઓ પ્રાથમિક શાળાઓમાં ધોરણ એક થી પાંચ કે આઠસુધીના વિદ્યાર્થીઓનેપાઠ આપવાના કાર્યની સાથે, સામાજિક નૈતિકતા, આદર્શ,વિનય, વિવેકતેમજભારતીય પરંપરાનું જ્ઞાન, વાર્તા, કથા કે કાવ્ય સ્વરૂપે સમજાવી બાળકોનેભારતી પરંપરા અંગેની જાણકારી આપી સામાજિક મૂલ્યો પ્રત્યે જાગૃતબનાવા માટે પ્રેરણા આપવાનું કાર્ય તેમજશૈક્ષણિકપાઠ આપવાના કાર્યો ની તાલીમ, તેમજ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓને લગતી અન્ય પ્રકારની તાલીમ પણ તેઓ મેળવી શકે છે.

7. I T I:

વિદ્યાર્થીઓ શૈક્ષણિક સંસ્થા આઈટીઆઈ માં જઈ કોમ્પ્યુટર અંગેની તેમજડેટા કલેક્શનઅંગેતેમજ અન્યપ્રકારનીતાલીમ કરી શકશે.

8. આરોગ્ય ક્ષેત્રે:

1.વિદ્યાર્થીઓ પોતાના ગામના પી.એચ.સી સેન્ટરમાં જઈઆરોગ્ય ક્ષેત્રે થતા સંશોધન પ્રોજેક્ટ અંગેની પણ તાલીમમેળવી શકે છે.

2.108 એમ્બ્યુલન્સ માં દર્દીઓના કાઉન્સલર બનવા માટેની તાલીમ તેમજ અન્ય પ્રકારની તાલીમ મેળવીશકે છે.

9. મહિલા હેલ્પલાઇન, કાનૂની સહાય કેન્દ્ર:બાળ ગુનેગારસુધારણાકેન્દ્ર: વૃદ્ધાશ્રમો :ઉપર પ્રમાણેના વિવિધ કેન્દ્રોમાં વિદ્યાર્થીઓપરામર્શક તરીકે ની તાલીમતેમજ વિવિધ પ્રકારના આયોજનો કરવા માટેની તાલીમમેળવી શકે છે.

10. કૃષિ ક્ષેત્ર:

1. જાપાનીઝ ફાર્મ

જેમાંઆયુર્વેદિક વૃક્ષો કે છોડવાના રોપા, ઉછેરવા અને તેના વ્યાપાર માટેની તાલીમ, ઓર્ગેનિક ખેતી કરવા અંગેની તાલીમ મેળવી શકે છે. મશરૂમ ની ખેતી અંગે તાલીમ,નર્સરી ઉદ્યોગ વિકસાવવાની તાલીમ.

11. નશા મુક્ત કેન્દ્ર:

જેમાં નશા યુક્ત પદાર્થો અને નશા યુક્ત દવાઓ ના બંધાણી બનેલા દર્દીઓને વિવિધ પ્રકારના નશાઓ કરવાથી મુક્ત કરવાનું કાર્ય કરવામાં આવે છે.વિદ્યાર્થીઓ આ પ્રકારના સેન્ટરોમાં જઈ નશાના બંધાણી દર્દીઓને તેમના સ્વાસ્થ્ય, કુટુંબના સભ્યોતેમજતેમની સામાજિકપ્રતિષ્ઠા વગેરે અંગેની સમજણ આપી નશામુક્ત કરવા માટે કાઉન્સલર તરીકેનું કાર્ય કરી શકશે.

12.ગવર્મેન્ટ ઓફીસીસ,પંચાયતો અને મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન:

વિદ્યાર્થીઓ પોતાની સગવડ પ્રમાણે પંચાયતનીકોઈપણ શાખામાં જઈવિષય પ્રમાણેના કાર્યોઅંગેનીતાલીમતેમજસરકારી ઓફિસો,પંચાયત અને મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનમાં ચાલતા વિવિધ રિસર્ચ પ્રોજેક્ટ અંગેના કાર્યમાં, ફિલ્ડ વર્કર અને ડેટા કલેક્શન કરવા અંગેની તાલીમ મેળવીશકશે.

નોંધ: સેમ- 6 ના વિદ્યાર્થીઓ ઉપર મુજબના વિવિધ ક્ષેત્રોમાં જઈ 120 કલાક નીતાલીમ,30 દિવસમારોજના 4 કલાકપ્રમાણેકરવાનીરહેશે. તાલીમ પૂર્ણ થયે,જેતેસંસ્થાનું સર્ટિફિકેટ લાવવાનું રહેશે. (સર્ટિફિકેટ માંસંસ્થાનું નામ, તાલીમ નો પ્રકાર, વિદ્યાર્થીની હાજરી, વિદ્યાર્થીએ મેળવેલ તાલીમ અંગેનો સંસ્થાના પ્રતિનિધિ નોપ્રતિભાવ,અન્ય બાબતો રહેશે)

સેમ - 6 નાવિદ્યાર્થીઓએઅભ્યાસની સાથે સાથે ઇન્ટર્નશીપ નું કાર્ય પણ સત્ર પ્રમાણે પૂરું કરવાનું રહેશે.

ઇન્ટર્નશીપનામાર્ક્સ50 છે.જેમાંથી 25 માર્ક્સઇન્ટરનશીપનાઅને 25 માર્ક્સજેતેસંસ્થાએ આપવાનારહેછે.

જેતેસંસ્થાઅને કાર્યનીતાલીમના પ્રકાર પ્રમાણે પ્રમાણે , વિદ્યાર્થીઓ વ્યક્તિગત કે ગ્રુપમાંઇન્ટરશીપ કરી શકે છે. પરંતુ તેમાં જે તે સંસ્થાના પ્રતિનિધિની મંજૂરી હોવી જરૂરી રહેશે.

Veer Narmad South Gujarat University, Surat.

B.A .Program Course Structure Under NEW NEP – 2020.

SUBJECT : SOCIOLOGY

SEMESTER -6: SUMMER INTERNSHIP:

120 HOURS ,4 credits, Marks:50

Guideline of Summer internship:

Under NEW NEP 2020,120 hours and 4 credits of internship in the bachelors level in the subject of Sociology has become a part of the syllabus for students of Sam 6.

For students doing internship means practical work due to which the experience will lead to skill development in the students,For students who leave their studies after Sam 6, there is an opportunity to get a job based on the experience of the internship certificate.Also based on the experience of the internship, the student himself can create work to become financially independent. Thus, internship remains an important tool for the student to become financially independent. internship is an excellent opportunity for the graduate level students of sociology to become financially independent.

Generally, the scope of sociology is the entire society, to study every aspect of society scientifically ,to examine the changes in the every aspects of society,

to examine the effects of changes on various areas to draw conclusions, to make predictions, these are the main tasks of sociology, there are more areas and opportunities for students of sociology to gain a foothold.But under NEW NEP –2020, an internship of 120 hours and 4 credits for Sem- 6 students become a part (paper)of sem - 6 ,in which field students can complete the course by doing internship and getting a certificate ,the various areas and guidance are as follows.

1. Various areas for internship:

Research Area: social research centres:

1. Training for field work
2. Training of Data collection
3. Research project preparation training.

(2)NGO: Non Government Organization:

NGOs are doing various types of social development and progress related work in every sector of the society. Students can go there and get various types of training.

(3) Industrial sector:

In villages, towns or cities, small, medium or large industries are running to make various things, these industries provide various employment to the people living in villages, towns or big cities, students of sem- 6 can go to such industries and get training to do various works.

(4) Tourism sector: The Prime Minister of the country, Shri Narendra. bhai Modi, has worked to spread the traditions, culture and heritage of every state of India to the world and develop villages, towns or cities that have a special and the unique place in historical, cultural and various fields of each state is tourist destinations, students of sem - 6 will be able to go to tourist place places in their area or to places where they have convenience and get various types of training (guide, organizing fairs, organising various types of exhibitions, building museums,) from tourism agencies.

(5) Cooperative sectors:

1) Milk Co - operative society, 2. Forest cooperative society, 3. District Cooperative banks, 4. Sugar Co operative societies, 5. Khadi Cooperative society or Unions, 6. Cloth Cooperative society, as well as other cooperative sectors where work is being done for the development of society, students of sem-6 can go to Cooperative societies and get various types of training.

(6) Educational sector: Along with the task of teaching students from standard 1 to 5 or 8 in primary schools students can also get training in social ethics, ideals, modesty, discretion and knowledge of Indian tradition, explaining it in the form of stories, katha or poems to inspire children to become aware of social values, as well as training in teaching educational lessons, as well as other types of training related to educational institutions.

(7) I.T.I :

Students can go to educational institutions like ITI and do computer training, data collections and other types of training.

(8) Health sector:

1. Students can also get training in research projects in the health sector by going to the PHC centre of their village, town or cities.

2. They can get training to become patient counsellors in 108 ambulances and other types of training.

(9) Women's Helpline, Legal Aid Centre, Child Offenders' Rehabilitation Centre, Old Age Homes, in the above various centres, students can get training as counsellors and also get hands - on experience in organising various types of events.

(10) Agricultural Sector:

1. Japanese farm: In which they can get training on raising Ayurvedic trees or seedlings and their business, training on organic farming, training on mushroom cultivation, training on developing the nursery industry.

(11) Drug - free centre: In which the work of freeing patients addicted to intoxicants and drugs from various types of addictions is done. Students can go to such centres and work is counselling to free the addicted patients from addiction by giving them understanding and advice about their health, family members values and their social reputation it.

(12) Government Offices, Panchayats and Municipal Corporations:

Students can go to any branches of the panchayat as per their convenience and get training on subject - specific tasks as well as training on field works and data collection in various research projects running in government offices, Panchayat and municipal corporations.

NOTE: Sem-6 Students we have to go to various fields is mentioned above and do 120 hours of training, 4 hours per day in 30 days, On completion of the training, they will have to bring a certificate from that institution. (The Certificate will contain the name of the institution, type of training, student attendance, response of the representative of the institution regarding the training received by the student, and other things)

-SEM - 6 students will have to complete the internship work as per the semester along with their studies.

-The marks of the internship are 50. out of which 25 marks are for the internship and 25 marks are to be given by the institution.

-Depending on the institution and the type of training, students can do the internship individually or in a group. but it will be necessary to have the permission of the representative of the institution.